

18 Şubat 2019

Vatandaş Kredi ve Kredi Kartı Borcunu Ödeyemiyor, İcralar Artıyor.

Türkiye’de vatandaşın borçluluk durumu giderek kötüleşiyor. Borçluların toplam nüfusa oranı %51’e ulaştı. Böylece ülkemiz kredi kartı borcuyla dünyanın bir numarası olmayı başardı. Aslında, ülkenin genel durumu bundan farklı değil. Resmi istatistiklere göre, Türkiye’nin toplam dış borcu 448 milyar dolar. Elbette bunun içinde kamunun, reel sektörün ve finans kesiminin borçları var. Kamunun bu oran içindeki payı ise 137 milyar dolar.

AKP döneminde vatandaşın bankalara borcu 6,6 milyar liradan 425,8 milyar liraya çıktı.

Vatandaşların bankalara olan kredi kartı ve tüketici kredisi borçları son 16 yılda neredeyse patladı. AKP’nin iktidar olduğu 2002 yılından 2019 yılı şubat ayına kadar bankalara olan kredi ve kredi kartı borcu 64 kat artarak 6,6 milyar liradan yaklaşık 426 milyar liraya yükseldi.

18 Ocak 2019 tarihi itibarıyla vatandaşların 101 milyar TL bireysel kredi kartı borcu bulunuyor. Yeni nüfus bilgileriyle kişi başına bireysel kredi kartı borcu 1.231 TL olarak gerçekleşti.

2002 yılında 64 milyon kişinin toplam tüketici kredisi borcu 2,2 milyar TL iken, tüketici kredisi borcu tam 178 kat artarak 395 milyar TL oldu. Yeni nüfus bilgileriyle kişi başına tüketici kredisi borcu 4.817 TL olarak gerçekleşti. Bu borcun yarısı konut ve taşıt kredisi için kullanılırken, 202 milyar TL’si diğer ihtiyaçlar için kullanıldı.

Vatandaşın borcunu ödeyecek hali kalmadı.

Rakamlar son derece karanlık bir tabloyu gösteriyor. Ama bundan daha önemlisi vatandaşın ciddi bir bölümünün bunu ödeyecek gücü kalmadı. Seçim öncesi tüm kesim ve sektörler kredi yağdırma harekâtı başladı. Artık kredi alacak durumu olmayanların da borçları ise yeniden yapılandırılıyor. T.C. Ziraat Bankası 30 milyar TL tutarında çiftçi kredisini Haziran 2019 sonuna öteledi. Cep telefonlarında taksit sayısı artırıldı. BDDK ihtiyaç kredilerinde vadeyi 60 aya uzattı.

Bir müjde Vakıfbank’tan geldi. Vakıf Bank’tan yapılan açıklamaya göre Türkiye ekonomisine katma değer sağlayan imalatçı ve ihracatçı KOBİ’lerin nakit ihtiyacına çözüm üretmek amacıyla Vakıf Bank, ipotek teminatlolu menkul kıymet programı kapsamında yurt dışından temin ettiği uzun vadeli yeni kaynağı imalatçı ve ihracatçı KOBİ’lerin kullanımına sundu.

Vakıf Bank'ın İmalatçı-İhracatçı Kredisi'nden yıllık cirosu 25-40 milyon TL olan ve Yerli Malı Belgesine sahip imalatçı-ihracatçı şirketler faydalanabilecek, işletmeler 6 ay ödemesiz 60 aya kadar vadeyle, aylık %1,45 faiz oranıyla 1 milyar TL'lik bu kredi kullanabilecekler.

Yeni kredi ve yapılandırma var, ancak yurtiçi talepte olumlu bir etki yaratılmıyor.

Ödemeler açısından sıkıştığı için hane halkı bu yapılandırma imkanına ilgi gösterecek olmakla beraber, iç talep tarafında elle tutulur bir hareketlenme beklemek hiç gerçekçi değil. Geçtiğimiz sene zirve yapan kur krizinin etkileri 2019 yılında Türkiye ekonomisine yaşanan ağır bir durgunluk şeklinde yansıyor. Kamu bankaları kaynaklı ucuz krediler ve vergi indirimleri tüketimi canlandırmaya yeterli olmuyor. Kasım 2018 ayından bu yana açıklanan verilerden talep tarafında yaprak kımıldamadığını görmek mümkün. Son olarak açıklanan 2018 Aralık ayı sanayi üretimi %9,8 ile beklentilerin üzerinde daraldı. Özellikle ara malı ithalatındaki daralma %15'lere varıyor.

Şirketlerin geçtiğimiz 10 senede oluşan borç yükü altında batışlarını engellemek için borcun yeniden yapılandırılması Kredi Garanti Fonu ile hayatımıza girmişti. Bu sayede hem bankaların bilançolarında sorunlu kredileri sürdürmek mümkün oluyor, hem de Başkanlık seçimi ve bu sene yapılacak yerel seçimler gibi önemli dönemeçlerde ülke ekonomisindeki sorunlar ötelenmiş oluyor.

Her 4 kişiden 1'i icra şoku yaşıyor.

Bankalara borçlanan vatandaşlar borçlarını ödeyemedikleri için icralık oldular. Borçluluk tutarı arttıkça takibe düşme oranı da yükseldi. Takibe alınan tutar Şubat 2019 ayı başı itibarıyla 18 milyar 903 milyon liraya kadar çıktı. 2002 yılı ile kıyaslandığında takibe alınan tutar tam 68 kat arttı. Vatandaşın 2003 yılından 2018 yılı sonuna kadar ödediği faiz tutarı ise 321 milyar 617 milyon lira oldu.

Gazetelerin birçok sayfası icra dairelerinin satılık ilanları ile dolu. Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi'nin (UYAP) istatistiki verilerine göre 2004 yılında 9 milyon olan icralık dosya sayısı 2018 yılının ilk dokuz ayında 20 milyona ulaşarak %110 artış gösterdi. Son üç yıllık birikimli icra dosya sayısı ise 50 milyona yaklaştı. 2018 yılının başından itibaren TL'nin dolar karşısındaki değer kaybı, borçluların belini daha da büktü. Vatandaşlar, bir ay sonraki maaşıyla kredi çekerek bu ayın harcamasını yapmaya çalışıyor.

16 yıllık AKP iktidarı sonunda ekonomi sert bir şekilde yavaşlama devam ediyor ve iyileşme yönünde herhangi bir işaret yok. Özellikle ara malı üretimindeki yavaşlama hem ticari faaliyetindeki yavaşlamaya işaret ediyor, hem de stok eritme çabalarını gösteriyor. Bunun sonunda da sanayi üretimi düşüyor, cari denge de iyileşiyor. 2018 yılı sonunda büyümenin ancak %2-2,5 civarında gerçekleşmesi mümkün gözüküyor. Bu ise ülkemizde uzun yıllar gerçekleşen büyüme ortalaması olan %5,5 oranının çok gerisindedir. Ne yazık ki Türkiye üretmiyor ve Türk halkı giderek fakirleşiyor. Türkiye'yi yeniden büyüyen bir ekonomi yapmak zorundayız.